

Forskarexaminerades arbetsmarknad

2003

UF0522

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Befolkningens utbildning

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

Statistiken är officiell på den nivå som kommer att redovisas i Statistiska meddelanden, UF 18.

A.4 Ansvarig

Myndighet/organisation: SCB
Kontaktperson: Daniel Samuelsson
Telefon: 08 – 506 940 00, 019-17 60 00
Telefax: 08-661 52 61, 019-17 70 80
e-post: scb@scb.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation: SCB
Kontaktperson: Daniel Samuelsson
Telefon: 019-17 65 17
Telefax: 019-17 70 82
e-post: daniel.samuelsson@scb.se

Kontaktperson: Anna Bengtsson
Telefon: 019-17 62 08
Telefax: 019-17 70 82
e-post: anna.bengtsson@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Registret avidentifieras efter fem år och sparas i SCB: s arkiv.

A.9 EU-reglering

Statistiken regleras inte av EU

A.10 Syfte och historik

Det är första gången SCB genomför undersökningen Forskarexaminerades arbetsmarknad. Syftet med undersökningen är att belysa arbetsmarknaden ur olika aspekter för dem som examinerats från forskarutbildningen.

A.11 Statistikanvändning

De viktigaste användarna av statistiken är universitet och högskolor, Högskoleverket och Utbildningsdepartementet. Statistiken används som underlag för information om samt planering av utbildningsprogram. Innehållet i undersökningen är beslutat i samråd med programrådet för programmen Utbildning-arbetsmarknad och Prognosinstitutet, där det finns representanter från Högskoleverket, Skolverket, AMS, ITPS, Göteborgs- och Stockholms universitet, Näringsdepartementet samt Utbildningsdepartementet.

A.12 Uppläggning och genomförande

Forskarexaminerades arbetsmarknad är en urvalundersökning. Uppgifterna samlades in fr.o.m. första veckan i april t.o.m. sista veckan i maj via postenkäter till personer som examinerades från forskarutbildningen 1994/95, 1995/96, 1999/00 och 2000/01.

Undersökningens rampopulation hämtas från Universitets- och högskoleregistret.

Rampopulationen stratifieras på examensår, examenstyp, vetenskapsområde samt kön. Ungefär 6 000 individer ingår i SCB:s urval.

Postenkäten som skickas ut innehåller frågor som rör sig om arbetsmarknaden och tillhörande områden. Tre skriftliga påminnelser skickas ut under insamlingsperioden.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

I dagsläget ser det inte ut som att undersökningen kommer att genomföras någon mer gång.

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

Det är första gången undersökningen Forskarexaminerades arbetsmarknad genomförs. Uppgifterna samlades in fr.o.m. första veckan i april t.o.m. sista veckan i maj via postenkäter till personer som examinerades från forskarutbildningen 1994/95, 1995/96, 1999/00 och 2000/01.

De resultat som presenteras i december 2003 kommer från en uppgiftsinsamling som gjordes under våren 2003.

Syftet med undersökningen är att belysa arbetsmarknaden ur olika aspekter för dem som examinerats från forskarutbildningen.

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

I statistiken redovisas bland annat:

Andel förvärvsarbetande bland forskarexaminerade

Andel arbetslösa bland forskarexaminerade

Andel forskarexaminerade som har forsknings- och utvecklingsverksamhet i arbetet

Andel forskarexaminerade som fått arbete inom det ämnesområde de utbildats sig för.

1.1.1 Objekt och population

Statistikens objekt är individer. Målpopulationen utgjordes av dem som examinerades från forskarutbildningen läsåren 1994/95, 1995/96, 1999/00 och 2000/01, inte hade emigrerat från landet, inte varit registrerade som aktiva vid forskarutbildningen höstterminen 2001 eller vårterminen 2002 och ännu inte hade fyllt 65 år. Rampopulationen utgjordes av de personer som examinerades från forskarutbildningen läsåren 1994/95, 1995/96, 1999/00 och 2000/01 (enligt Universitets- och högskoleregistret), inte hade emigrerat landet (enligt Registret över totalbefolkningen), inte varit registrerade som aktiva vid forskarutbildningen höstterminen 2001 eller vårterminen 2002 (enligt Universitets- och högskoleregistret) samt ännu inte hade fyllt 65 år (enligt Registret över totalbefolkningen).

1.1.2 Variabler

Variablerna i statistiken är dels hämtade från Universitets- och högskoleregistret och Registret över totalbefolkningen samt dels via frågor i postenkät

Registervariabler

Högskolekod

Kön

Personnummer

Ämnesområde

Undersökningsvariabler

Verksamhet

Högskolestudier

Förvärvsarbete

Arbetslöshet

Arbete

Yrke

Anställningsform

Sektor

Näringsgren

Arbets tid

Överensstämmelse mellan utbildning och arbete

Forsknings- och utvecklingsverksamhet

Arbetat/forskat vid universitet utomlands

Arbetat/forskat vid företag/organisationer utomlands

m.fl.

1.1.3 Statistiska mått

De statistiska storheterna (parametrarna) utgörs av totaler och av kvoter av olika slag. De senare består vanligtvis av procentuella andelar. Statistiken redovisas, förutom för hela målpopulationen, också på redovisningsgrupper.

Dessutom redovisas 95%-iga konfidensintervall för skattningarna av parametrarna.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas på examensår, kön, ämnesområde och arbetsmarknadssektor.

1.1.5 Referenstider

Läsåret 1994/95, 1995/96, 1999/00 och 2000/01 för objekt och mars/april 2003 för de flesta variabler.

1.2 Fullständighet

Enkätundersökningen om Forskarexaminerades arbetsmarknad ligger i gränslandet mellan utbildnings- och arbetsmarknadsstatistik och ingår som en del av båda dessa statistikgrenar.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Den osäkerhet som orsakas av att skattningarna baserar sig endast på ett urval och inte hela målpopulationen uppskattas med hjälp av 95%-iga konfidensintervall, vilka anges i omedelbar anslutning till (punkt-) skattningarna. Alla utvalda personer har inte lämnat uppgifter, vilket kan orsaka skevhet i skattningarna (bortfallsskevhet). Även mätfel kan förekomma.

Estimationen har genomförts med en kalibreringsestimator, som utnyttjade ett stort antal registervariabler (hjälpvariabler). Syftet har varit att minska konfidensintervallen och särskilt bortfallsfelen och täckningsbrister. Hjälpinformationen visade sig vara ”stark” och därför torde de två senare felen ha reducerats kraftigt.

Kalibreringen har också lett till att konsistenta skattningar har erhållits, d.v.s. skattningarna överensstämmer med de storheter som finns i Universitets- och högskoleregistret.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Rampopulationen bestod av 7 045 personer som examinerats från forskarutbildningen läsåren 1994/95, 1995/96, 1999/00 och 2000/01 (3 045 under läsåren 1994/95-1995/96 och 4 300 under läsåren 1999/00-2000/01).

Populationen stratifierades. Stratifieringsvariabler var examensår (2), examens- typ (2), vetenskapsområde (6) samt kön (2), sammanlagt bildades 48, för ändamålet, särskilda strata. I varje stratum drogs ett slumpmässigt urval om 6-378 personer.

De svar som kom in räknades upp med s.k. kalibrerade vikter. Dessa vikter tar

hänsyn till urvalssannolikheterna, svarsbenägenheten och målpopulationen beskriven med Universitets- och högskoleregistret.

I kalibreringen användes följande registervariabler (hjälpvariabler): kön, läsår, examenstyp, ämnesområde, födelseland, ålder och om de arbetade vid universitet eller högskola.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulationen skilde sig inte så mycket från målpopulationen. I ramen ingick de personer som tog ut en forskarexamen läsåret 1994/95, 1995/96, 1999/00 och 2000/01. Målpopulationen var de som examinerats från forskarutbildningen läsåret 1994/95, 1995/96, 1999/00 och 2000/01.

Undertäckningen i statistiken utgörs av personer som hade examinerats från forskarutbildningen läsåret 1994/95, 1995/96, 1999/00 och 2000/01 men som av någon anledning inte tagit ut sitt examensbevis fast de har uppnått de krav som ställs för en examen.

Övertäckningen består av de personer som finns med i de register som ingår i ramen men som inte har examinerats från forskarutbildningen de år som avses. Viss övertäckning går att identifiera vid datainsamlingen.

2.2.3 Mätning

Det finns ett antal frågor i undersökningen som är av retrospektiv karaktär. Risken för minnesfel vid uppgiftslämnandet finns när sådana frågor används. Svaren på frågan om yrke kodas från text som uppgiftslämnaren skriver. Ibland, när de uppgifter som lämnats är knappa, är det svårt att avgöra vilket yrke som är det rätta.

2.2.4 Svarsbortfall

Svarsfrekvensen var 80,1 procent. Bortfallet bestod nästan uteslutande av ej avhörda personer. Objektsbortfallet varierade mellan strata. Det partiella bortfallet varierade mellan olika frågor.

2.2.5 Bearbetning

Scanningprogrammet som används innehåller validitetskontroller. Dessutom görs manuell granskning och rättning av insamlad data. Personalen som arbetar med undersökningens dataregistrering har lång erfarenhet av arbetet.

2.2.6 Modellantaganden

Inga antaganden utöver det som nämns om bortfallet under punkt 2.2.1.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Konfidensintervall, 95-procentiga för alla skattningar.

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Det är första gången som Forskarexaminerades arbetsmarknad genomförs. I dagsläget finns det inga planer på någon framtida fortsättning av undersökningen.

3.2 Framställningstid

Arbetet med frågeblankettens innehåll och urvalsdesignen påbörjades i januari 2003. Urvalet drogs i början av mars 2003. Den första omgången med frågeblanketter skickades ut den 1 april 2003. Tack- och påminnelsekort skickades den 10 april, ett påminnelsebrev med ny blankett den 24 april och påminnelse med ny blankett den 13 maj. Insamlingen avslutades vecka 22.

Under juli-augusti granskades och rättades materialet. Den 16 augusti var datafilen färdig för tabellframställning. Arbetet med att ta fram statistiken påbörjades dock inte förrän i slutet av september 2003.

3.3 Punktlighet

Statistiken publicerades enligt planen.

4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Inte aktuellt eftersom det är första gången som undersökningen genomförs.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Många av frågorna i undersökningen är formulerade så att variablerna följer vedertagna definitioner. Frågan om förvärvsarbete följer t.ex. ILO:s definition av sysselsättning, frågan om näringsgren är anpassad till SNI och frågan om yrke kodas enligt SSYK. Variablerna redovisas på kön, ämnesområde och arbetsmarknadssektor. De flesta grupper som målvariablerna redovisas för är definierade utifrån information som finns i SCB-register, t.ex. ämnesområde och kön. Dock är redovisningsgruppen arbetsmarknadssektor baserad på frågor i enkäten.

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

Statistiken är ett komplement till SCB:s registerstatistik om verksamhet efter utbildning. Forskarexaminerades arbetsmarknad innehåller många variabler som är svåra att mäta med register. Det föreligger dock skillnader i mätmetod och referensperiod mellan undersökningarna.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiska meddelanden, serie UF 18, Utbildningsstatistisk årsbok, Fickskolan och Sveriges statistiska databaser (SSD).

5.2 Presentation

Tabeller, text och diagram.

5.3 Dokumentation

Undersökningen dokumenteras Metadok.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Statistikanvändare kan få specialbearbetningar gjorda. Det går också att – efter speciell prövning – få tillgång till en avidentifierad version av primärmaterialen.

5.5 Upplysningstjänster

Daniel Samuelsson, programmet Utbildning-arbetsmarknad vid SCB.

Telefon: 019-17 65 17

Fax: 019-17 70 82

e-post: daniel.samuelsson@scb.se

Daniel Samuelsson, Högskoleprogrammet vid SCB.

Telefon: 019-17 62 08

Fax: 019-17 70 82

e-post: anna.bengtsson@scb.se